

Regeringens proposition

1982/83: 177

om bestämmelser som begränsar småhus- och lägenhetsägarnas upp- gifts- och avgiftsskyldighet;

beslutad den 2 juni 1983.

Regeringen förslår riksdagen att antaga de förslag som har upptagits i bifogade utdrag av regeringsprotokoll ovannämnda dag.

På regeringens vägnar

OLOF PALME

KJELL-OLOF FELDT

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås en ordning som gör det lätt för en småhus- eller lägenhetsägare att själv bedöma när han kan betala ut ersättning för ett arbete på fastigheten eller lägenheten utan att göra skatteavdrag och utan risk för att senare bli påförd arbetsgivaravgifter. Småhus- och lägenhetsägarna befrias från avdrags- och avgiftsskyldighet när betalningen erläggs mot en faktura som innehåller vissa föreskrivna uppgifter. Någon skyldighet att göra avdrag för skatt eller att betala arbetsgivaravgifter föreligger sålunda inte om fakturan har uppgifter om utställarens registreringsnummer till mervärdeskatt och mervärdeskattens belopp eller om att utställaren är skyldig att betala B-skatt. I båda fallen gäller vidare att de socialavgifter som belöper på ersättningen skall betalas av utställaren i form av egenavgift.

Propositionen innehåller också förslag till vissa jämkningar av bestämmelserna i lagen om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar. Beloppsgränsen för småhus- och lägenhetsägarnas uppgiftsskyldighet höjs sålunda från 500 till 1 000 kr. och skyldigheten att lämna försäkran när någon uppgiftspliktig ersättning inte betalats ut slopas. Likaså tas kravet på uppgift om uppdragstagarens personnummer bort. I anslutning till dessa ändringar föreslås även en höjning från 500 till 1 000 kr. av beloppsgränsen för småhus- och lägenhetsägarnas skyldighet att betala arbetsgivaravgifter på uppdragsersättningar. I denna samordning av beloppsgränserna för småhus- och lägenhetsägarnas uppgifts- och av-

giftsskyldighet ingår vidare att de i fortsättningen inte skall behöva lämna särskilda kontrolluppgifter om utgivna uppdragsersättningar.

Den nya ordningen genom vilken en småhus- eller lägenhetsägare befrias från avdrags- och avgiftsskyldighet om fakturan innehåller uppgifter om mervärdeskatt eller B-skatt avses bli tillämpad redan år 1984. Ändringarna i lagen om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar gäller ersättningar som betalas ut under år 1983 eller senare. Fr.o.m. 1984 befrias småhus- och lägenhetsägarna också från skyldighet att lämna kontrolluppgifter om utgivna uppdragsersättningar. Den nya beloppsgränsen för skyldighet att betala arbetsgivaravgifter avses gälla ersättningar som betalas efter år 1983.

1 Förslag till

Lag om undantag från vissa bestämmelser i uppbördslagen (1953:272) m.m.

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Denna lag gäller ersättningar för sådana uppdrag av småhusägare och lägenhetsinnehavare som avses i 8 § första stycket lagen (1982:1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar.

2 § En sådan småhusägare eller lägenhetsinnehavare som avses i 1 § skall inte betala arbetsgivaravgifter eller allmän löneavgift på ersättningen och är inte skyldig att göra skatteavdrag enligt uppbördslagen (1953:272) på ersättningen, om denna betalats mot en faktura som innehåller uppgift om uppdragstagarens namn och postadress, ersättningens storlek samt

1. mervärdeskattens belopp och uppdragstagarens registreringsnummer till mervärdeskatt eller

2. uppgift om att uppdragstagaren är skyldig att betala B-skatt.

I fall som avses i första stycket är uppdragstagaren skyldig att betala egenavgifter på ersättningen enligt lagen (1981:691) om socialavgifter samt avgift enligt 2 § lagen (1982:423) om allmän löneavgift. Vid tillämpningen av bestämmelserna om sjukpenninggrundande inkomst och pensionsgrundande inkomst i lagen (1962:381) om allmän försäkring skall ersättningen anses som inkomst av annat förvärvsarbete.

Vad som har sagts i första och andra styckena om arbetsgivaravgifter och andra avgifter gäller inte om parterna har träffat avtal om att ersättningen skall anses som inkomst av anställning och ersättningen uppgår till minst 1000 kronor. I ett sådant fall skall uppdragstagaren anses som arbetstagare och småhusägaren eller lägenhetsinnehavaren som arbetsgivare.

3 § En uppdragstagare som begär betalning enligt en faktura, på vilken han uppsåtligen eller av grov oaktsamhet oriktigt uppgivit att han är registrerad till mervärdeskatt eller är skyldig att betala B-skatt, döms till böter.

I ringa fall döms inte till ansvar enligt första stycket.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1984 och tillämpas i fråga om ersättning som betalats mot faktura som utställts efter ikraftträdandet.

2 Förslag till

Lag om ändring i uppbördslagen (1953:272)

Härigenom föreskrivs att 39 § 1 mom. uppbördslagen (1953:272)¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

1 mom.² Vid utbetalning av kontant belopp, som för mottagaren (arbetstagaren) utgör sådan inkomst av tjänst som i 3 § 2 mom. under 1 första och andra styckena avses (lön), skall den som utbetalar beloppet (arbetsgivaren) göra avdrag för betalning av preliminär A-skatt som arbetstagaren har att betala (skatteavdrag). Bestämmelser om skyldighet att göra avdrag i vissa fall när det utbetalade beloppet inte utgör sådan lön finns i lagen (1982:1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar.

Föreslagen lydelse

39 §

1 mom. Vid utbetalning av kontant belopp, som för mottagaren (arbetstagaren) utgör sådan inkomst av tjänst som i 3 § 2 mom. under 1 första och andra styckena avses (lön), skall den som utbetalar beloppet (arbetsgivaren) göra avdrag för betalning av preliminär A-skatt som arbetstagaren har att betala (skatteavdrag), om inte annat följer av bestämmelserna i lagen (1983:000) om undantag från vissa bestämmelser i uppbördslagen (1953:272) m.m. Bestämmelser om skyldighet att göra avdrag i vissa fall när det utbetalade beloppet inte utgör sådan lön finns i lagen (1982:1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar.

Har arbetstagare, vilken har att vidkännas skatteavdrag för preliminär A-skatt, att erlägga kvarstående skatt, som har debiterats året före det år skatteavdraget skall göras, är arbetsgivaren skyldig att vid utbetalning av lön göra skatteavdrag även för sådan skatt. Avdragsskyldighet föreligger dock inte, om anställningen är avsedd att vara kortare tid än en vecka. För betalning av den kvarstående skatten skall arbetsgivaren vid varje utbetalningstillfälle avdraga det belopp, som motsvarar så stor del av den skatt som skall betalas under nästföljande uppbörds månad som belöper på utbetalningstillfället med hänsyn till antalet utbetalningstillfällen före ingången av nämnda uppbörds månad. Belopp, som dras av vid annat utbetalningstillfälle än det första, skall dock avrundas till närmaste lägre hela antal kronor och återstoden dras av vid det första utbetalningstillfället.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1984.

¹ Lagen omtryckt 1972:75.

Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:771.

² Senaste lydelse 1982:1007.

3 Förslag till

Lag om ändring i taxeringslagen (1956:623)

Härigenom föreskrivs att 37 § 1 mom. taxeringslagen (1956:623)¹ skall ha nedan angivna lydelse.

37 §

Nuvarande lydelse

1 mom.² Till ledning vid inkomsttaxering och registrering av preliminär A-skatt, som har innehållits genom skatteavdrag, skall varje år utan anmaning avlämnas uppgifter (*kontrolluppgifter*) för det föregående kalenderåret enligt följande uppställning.

<i>Uppgiftsskyldig</i>	<i>Vem uppgiften skall avse</i>	<i>Vad uppgiften skall avse</i>
<i>Undantag:</i>		
		<p>h) förmån från stiftelse, om vad som utgivits uppenbarligen icke utgör skattepliktig intäkt för mottagaren, <i>samt</i></p> <p>i) ersättning eller förmån, för vilken mottagaren erlagt sjömansskatt,</p> <p>j) ersättning om vilken uppgift skall lämnas i självdeklaration enligt lagen (1982:1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar och på vilken avdrag inte har gjorts enligt nämnda lag eller enligt uppbördslagen (1953:272).</p>

¹ Lagen omtryckt 1971:399.

Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:773.

² Lydelse enligt prop. 1982/83:105, SkU 49, rskr 346.

Föreslagen lydelse

I mom. Till ledning vid inkomsttaxering och registrering av preliminär A-skatt, som har innehållits genom skatteavdrag, skall varje år utan anmaning avlämnas uppgifter (*kontrolluppgifter*) för det föregående kalenderåret enligt följande uppställning.

<i>Uppgiftsskyldig</i>	<i>Vem uppgiften skall avse</i>	<i>Vad uppgiften skall avse</i>
<i>Undantag:</i>		
		<p>h) förmån från stiftelse, om vad som utgivits uppenbarligen icke utgör skattepliktig intäkt för mottagaren,</p> <p>i) ersättning eller förmån, för vilken mottagaren erlagt sjömansskatt,</p> <p>j) ersättning för uppdrag enligt 4 § 1–3 lagen (1982:1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar i fråga om fastighet eller bostadslägenhet, som avses i 8 § första stycket nämnda lag, om avdrag för skatt inte har gjorts.</p>

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1984 och tillämpas första gången i fråga om kontrolluppgift till ledning vid 1984 års taxering.

4 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1959:552) om uppbörd av vissa avgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter

Härigenom föreskrivs att 5 § lagen (1959:552) om uppbörd av vissa avgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §²

Arbetsgivare, som under ett år utgivit lön till någon hos honom anställd arbetstagare med minst femhundra kronor, är skyldig att nästföljande år utan anmaning lämna uppgift (*arbetsgivaruppgift*) till ledning för beräkning av avgiftsunderlag. Uppgiften skall lämnas i två exemplar och avfattas å blankett enligt formulär, som fastställs av riksförsäkringsverket.

I fråga om ersättning, som en småhusägare eller lägenhetsinnehavare betalat för uppdrag som avses i 8 § första stycket lagen (1982:1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar, skall arbetsgivaruppgift lämnas endast om ersättningen uppgått till minst 1 000 kronor.

Vid arbetsgivaruppgift skall arbetsgivare foga ett exemplar av uppgift som avses i 3 § lagen (1959:551) om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring.

Blanketter till arbetsgivaruppgift skola kostnadsfritt tillhandahållas i samma ordning som deklaraionsblanketterna för inkomsttaxeringen även hos riksförsäkringsverket och sjömansskattekontoret.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1984 och tillämpas första gången i fråga om arbetsgivaruppgift till ledning vid beräkning av avgiftsunderlag för år 1984.

¹ Lagen omtryckt 1974:938.

² Senaste lydelse av lagens rubrik 1981:696.

² Senaste lydelse 1978:321.

5 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring

Härigenom föreskrivs att 20 kap. 2 § lagen (1962:381) om allmän försäkring¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

20 kap.

2 §²

Vid tillämpningen av bestämmelse i 3 kap. 1 § och 4 kap. 8–10 §§, 11 kap. 6 a § samt 21 kap. 1 § om försäkrad, som sammanbor med barn, skall med barn som där sägs likställas fosterbarn.

Med förälder skall vid tillämpning av bestämmelserna i 4 kap., 9 kap. 4 § och 11 kap. 6 a § likställas den, med vilken förälder är eller varit gift eller har eller har haft barn, om de stadigvarande sammanbor.

Med förälder skall vid tillämpningen av bestämmelserna i 4 kap. 11 § och 9 kap. 4 § likställas den som med socialnämndens tillstånd har tagit emot ett utländskt barn för vård och fostran i syfte att adoptera det.

Enligt 2 § andra stycket lagen (1983:000) om undantag från vissa bestämmelser i uppbördslagen (1953:272) m.m. skall ersättning som avses i nämnda lag i vissa fall anses som inkomst av annat förvärvsarbete vid tillämpning av denna lags bestämmelser om sjukpenninggrundande inkomst och pensionsgrundande inkomst.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1984.

¹ Lagen omtryckt 1982:120.

² Senaste lydelse 1982:778.

6 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1981:692) om socialavgifter

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 2 § och 2 kap. 4 § lagen (1981:691) om socialavgifter skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.
2 §

Avgifterna skall betalas av arbetsgivare samt av den som är försäkrad enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring och har inkomst av annat förvärvsarbete som avses i 3 kap. 2 § eller 11 kap. 3 § nämnda lag.

Vid tillämpning av denna lag skall den som har utgett sådant bidrag som avses i 11 kap. 2 § första stycket m) lagen om allmän försäkring anses som arbetsgivare.

Bestämmelser om betalning av avgifter vid vissa uppdrag finns i lagen (1983:000) om undantag från vissa bestämmelser i uppbördslagen (1953:272) m.m.

2 kap.
4 §¹

Vid bestämmande av avgiftsunderlaget skall bortses från

1. ersättning till en och samme arbetstagare om den under året inte uppgått till 500 kronor,

1. ersättning till en och samme arbetstagare om den under året inte uppgått till 500 kronor *eller, i fråga om avgiftsunderlaget för en småhusägare eller lägenhetsinnehavare på grund av ersättning som avses i 8 § första stycket lagen (1982:1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar, 1000 kronor,*

2. ersättning till arbetstagare som vid årets ingång fyllt 65 år,

3. ersättning till arbetstagare vid sjukdom eller ledighet för vård av barn eller med anledning av barns födelse, till den del ersättningen motsvarar sjukpenning eller föräldrapenning som arbetsgivare får uppbära enligt 3 kap. 16 § eller 4 kap. 20 § lagen (1962:381) om allmän försäkring,

4. uppdragsersättning för vilken bevillningsavgift har erlagts enligt lagen (1908:128) om bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter,

5. ersättning som en arbetsgivare utgett till barn för arbete som utförts i hans förvärvsverksamhet i de fall avdrag för ersättningen inte får göras vid inkomsttaxeringen,

6. ersättning till den del denna motsvarar kostnader i arbetet som arbetstagare haft att täcka med ersättningen, i den mån riksförsäkringsverket medger detta,

¹ Senaste lydelse 1982:531.

7. ersättning för tjänstgöring i verkskydd enligt 47 § tredje stycket civilförsvarslagen (1960:74), i den mån ersättningen utgör eller motsvarar dagpenning,

8. ersättning för arbete som har utförts utomlands, till den del denna inte räknas som lön enligt 11 kap. 2 § första stycket lagen om allmän försäkring.

9. ersättning för skiljemannauppdrag i fall där parterna i skiljeförfarandet är av utländsk nationalitet.

Medgivande enligt första stycket 6 får lämnas endast om kostnaderna beräknas uppgå till minst en tiondel av ersättningen samt får avse arbetstagare i viss verksamhet eller, efter framställning av arbetsgivaren, viss eller vissa arbetstagare.

I fråga om inkomst från fåmansföretag skall föreskrifterna i punkt 13 av anvisningarna till 32 § kommunalskattelagen (1928:370) tillämpas vid bestämmande av avgiftsunderlaget.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1984 och tillämpas såvitt gäller 2 kap. 4 § i fråga om ersättningar som betalats ut efter ikraftträdandet.

7 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1982:1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1982:1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar

dels att 10 § skall upphöra att gälla,

dels att 8, 9, 13, 20 och 26 §§ skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

8 §

Den som i sin allmänna självdeklaration skall redovisa fastighet, för vilken intäkten skall beräknas schablonmässigt enligt 24 § 2 mom. kommunalskattelagen (1928:370), aktie i bostadsaktiebolag eller andel i bostadsförening skall, om ersättning under beskattningsåret har betalats för uppdrag enligt 4 § 1-3 beträffande fastigheten eller bostadslägenhet som hör till aktien eller andelen, i deklarationen lämna uppgift om

1. namn, postadress och personnummer, organisationsnummer eller registreringsnummer till mervärdeskatt för den som har uppburit ersättningen;

2. ersättningens storlek.

Har under beskattningsåret inte betalats ut någon sådan ersättning som avses i första stycket eller uppgår den utbetalade ersättningen inte för någon uppdragstagare till 500 kronor, skall en försäkran lämnas om detta.

I ersättningen skall inte räknas in vad som utgör betalning för material och dylikt.

Den som i sin allmänna självdeklaration skall redovisa fastighet, för vilken intäkten skall beräknas schablonmässigt enligt 24 § 2 mom. kommunalskattelagen (1928:370), aktie i bostadsaktiebolag eller andel i bostadsförening skall *för varje uppdragstagare, till vilken* under beskattningsåret ersättning betalats för uppdrag enligt 4 § 1-3 beträffande fastigheten eller bostadslägenhet som hör till aktien eller andelen, i deklarationen lämna uppgift om

1. namn och postadress *samt i förekommande fall* registreringsnummer till mervärdeskatt;

2. ersättningens storlek.

Uppgiftsskyldighet enligt första stycket föreligger inte, om ersättningen är mindre än 1 000 kronor.

9 §

Underlåter den uppgiftsskyldige att lämna uppgift eller försäkran eller är uppgiften eller försäkran ofullständig, får taxeringsnämnden, länsstyrelsen eller den lokala skattemyndigheten anmana den uppgiftsskyldige att avhjälpa bristen.

Är uppgift som den uppgiftsskyldige lämnat ofullständig, får taxeringsnämnden, länsstyrelsen eller den lokala skattemyndigheten anmana den uppgiftsskyldige att avhjälpa bristen.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

13 §

Har en uppgiftsskyldig i fall som avses i 8 § *lämnat oriktig uppgift eller osann försäkran* och har därigenom en ersättning inte blivit redovisad av honom, är den uppgiftsskyldige betalningsskyldig för uppdragstagarens skatt för det beskattningår då ersättningen betalades ut intill ett belopp som svarar mot 50 procent av den oredovisade ersättningen. Medför den *oriktiga uppgiften* att uppdragstagaren inte kan identifieras, föreligger betalningsskyldighet intill ett belopp motsvarande 50 procent av den ersättning som har betalats ut.

En uppgiftsskyldig som i sin självdeklaration inte har lämnat någon uppgift om utbetalad ersättning eller någon försäkran och inte heller trots anmaning enligt 9 § har avgett försäkran inom föreskriven tid är, om ersättning ändå har betalats ut, betalningsskyldig enligt första stycket.

Betalningsskyldighet föreligger inte, om den uppgiftsskyldige frivilligt har rättat oriktig uppgift.

20 §

Om uppdragsgivaren eller den uppgiftsskyldige efter besvär funnits icke vara ansvarig för ett belopp, skall länsstyrelsen återbetala det belopp och den avgift som har betalats. På det återbetalda beloppet skall restitutionsränta beräknas enligt 69 § 2 mom. uppbördslagen (1953:272). Om uppdragsgivaren eller den uppgiftsskyldige står i skuld för skatt enligt uppbördslagen, mervärdeskatt eller arbetsgivaravgift enligt lagen (1981:691) om socialavgifter, har denne dock rätt att återfå bara vad som överstiger de obetalda skatterna eller arbetsgivaravgifterna och de räntor eller avgifter som belöper på dessa.

Har en uppgiftsskyldig i fall som avses i 8 § *underlåtit att fullgöra sin uppgiftsskyldighet* och har därigenom en ersättning inte blivit redovisad av honom, är den uppgiftsskyldige betalningsskyldig för uppdragstagarens skatt för det beskattningår då ersättningen betalades ut intill ett belopp som svarar mot 50 procent av den oredovisade ersättningen. Medför den *uppgiftsskyldiges underlåtenhet* att uppdragstagaren inte kan identifieras, föreligger betalningsskyldighet intill ett belopp motsvarande 50 procent av den ersättning som har betalats ut.

Om uppdragsgivaren eller den uppgiftsskyldige efter besvär funnits icke vara ansvarig för ett belopp, skall länsstyrelsen återbetala det belopp och den avgift som har betalats. På det återbetalda beloppet skall restitutionsränta beräknas enligt 69 § 2 mom. uppbördslagen (1953:272). Om uppdragsgivaren eller den uppgiftsskyldige står i skuld för skatt enligt uppbördslagen, mervärdeskatt, arbetsgivaravgift enligt lagen (1981:691) om socialavgifter eller avgift enligt lagen (1982:423) om allmän löneavgift, har denne dock rätt att återfå bara vad som överstiger de obetalda skatterna eller avgifterna och de räntor eller avgifter som belöper på dessa.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

26 §

Den som i fall som avses i 8 § uppsåtligen eller av grov oaktsamhet lämnar oriktig uppgift eller osann försäkran döms till böter.

Den som i fall som avses i 8 § uppsåtligen eller av grov oaktsamhet underlåter att fullgöra sin uppgiftsskyldighet döms till böter.

Ansvar enligt första stycket inträder ej, om gärningen är belagd med straff i skattebrottslagen (1971:69).

I ringa fall döms inte till ansvar enligt första stycket.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1984.

FINANSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1983-05-19

Närvarande: Statsrådet I. Carlsson, ordförande, och statsråden Lundkvist, Feldt, Sigurdson, Gustafsson, Leijon, Hjelm-Wallén, Peterson, Andersson, Rainer, Bodström, Göransson, Gradin, Dahl, R. Carlsson, Holmberg, Hellström, Thunborg.

Föredragande: statsrådet Feldt

Lagrådsremiss med förslag till bestämmelser som begränsar småhus- och lägenhetsägarnas uppgifts- och avgiftsskyldighet, m.m.

---

1 Inledning

I den allmänna debatten har under senare tid riktats allt större uppmärksamhet på de problem som en småhus- eller lägenhetsägare kan ställas inför när han vill ha ett arbete utfört åt sig på fastigheten eller i lägenheten. Problemen sammanhänger med tillämpningen både av en sedan årtionden gällande lagstiftning på bl.a. socialavgifts- och uppbördsområdena och av den lagstiftning som nyligen antagits för att begränsa användningen av s.k. grå arbetskraft. Vad denna debatt framför allt visat på när det gäller den äldre lagstiftningen är småhus- eller lägenhetsägarens svårigheter att bedöma om han kommer att vara arbetsgivare för den som åtar sig uppdraget eller om denne kommer att utföra arbetet som en självständig företagare. Om småhus- eller lägenhetsägaren inte har detta klart för sig redan när uppdraget ges kan han komma att ställas inför obehagliga överraskningar. Jag skall i det följande visa vari dessa består och föreslå de lagstiftningsåtgärder som enligt min bedömning kan vidtas för att undanröja eller minska problemen. Jag vill börja med att översiktligt redovisa hur lagstiftningen på socialavgifts- och uppbördsområdena är knuten till begreppen arbetstagare och arbetsgivare.

Uppbördslagstiftningens och sociallagstiftningens bestämmelser om skyldighet att göra skatteavdrag och att betala arbetsgivaravgifter är knutna till begreppet arbetstagare med den innebörd som begreppet ges i denna lagstiftning. En grundläggande förutsättning för bestämmelsernas tillämpning är att det föreligger ett arbetsgivare/arbetstagarförhållande mellan den som får ett arbete utfört åt sig och den som utför arbetet.

Skyldighet att betala arbetsgivaravgifter föreligger dessutom när den som utför arbetet enligt sociallagstiftningen är att anse som uppdragstagare. Med uppdragstagare förstås enligt denna lagstiftning den som utför arbete för annans räkning utan att ett anställningsförhållande föreligger och utan att arbetet ingår i uppdragstagarens rörelse eller jordbruk. I det följande innefattas detta uppdragstagarbegrepp i begreppet arbetstagare, om inte annat framgår av sammanhanget.

Skyldighet att göra skatteavdrag föreligger numera enligt två lagar, nämligen uppbördslagen (1953:272), UBL, och lagen (1982:1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar, AUL. För skyldigheten att göra skatteavdrag enligt UBL förutsätts inte bara att ett arbetsgivare/arbetstagarförhållande föreligger. Arbetsgivaren skall också vara huvudarbetsgivare åt arbetstagaren för att avdragsskyldighet skall föreligga. Till detta begrepp återkommer jag i det följande. Också AUL:s bestämmelser om avdragsskyldighet bygger på att ett arbetsgivare/arbetstagarförhållande föreligger mellan parterna men är oberoende av begreppet huvudarbetsgivare. Enligt denna lag har dock avdragsskyldigheten knutits till vissa konkreta och påtagliga förhållanden. Detta har åstadkommit genom att göra avdragsskyldigheten beroende av om den faktura mot vilken ersättningen för uppdraget betalas innehåller vissa uppgifter eller inte. Detta innebär samtidigt att lagens tillämplighet i princip gjorts oberoende av om den som åtar sig uppdraget i det särskilda fallet utför detta som arbetstagare eller som rörelseidkare. Är den som utför arbetet (i AUL benämnd uppdragstagare) en fysisk person behöver skatteavdrag inte göras på ersättningen om fakturan utom sedvanliga uppgifter också har uppgift om att uppdragstagaren är skyldig att betala B-skatt. Om uppdragstagaren är en juridisk person är förutsättningen i stället att fakturan skall ha uppgift om utställarens registreringsnummer till mervärdeskatt och mervärdeskattens belopp. Det bör nämnas att AUL:s bestämmelser om avdragsskyldighet är ett komplement till UBL:s föreskrifter. De är således inte tillämpliga när avdragsskyldighet föreligger enligt UBL på grund av att den som får arbetet utfört åt sig är huvudarbetsgivare åt den som utför arbetet.

Som jag redan nämnt förutsätts också för skyldigheten att betala arbetsgivaravgifter ett arbetsgivare/arbetstagarförhållande. Sociallagstiftningens arbetstagarbegrepp är emellertid inte identiskt med uppbördslagstiftningens. Som kommer att framgå av det följande är sociallagstiftningens begrepp något vidare.

För en arbetsgivare med fast anställd personal innebär det givetvis i allmänhet inte något problem att bedöma när skatteavdrag skall göras eller på vilka ersättningar arbetsgivaravgifter skall beräknas. Det är först om han uppdrar åt andra än sina fast anställda arbetstagare att utföra arbeten på hans egen arbetsplats som han ibland kan ha svårt att med säkerhet bedöma om ett sådant arbetsgivare/arbetstagarförhållande föreligger att

han är skyldig att göra skatteavdrag eller – om han inte är huvudarbetsgivare – med hänsyn till sociallagstiftningens arbetstagarbegrepp ändå är skyldig att betala arbetsgivaravgifter på ersättningen.

Där problemen med arbetsgivare/arbetstagarebegreppet och dettas betydelse för skyldigheten att göra skatteavdrag och betala arbetsgivaravgifter dock framför allt förekommer är i uppdragsförhållanden där den som vill ha ett arbete utfört hos sig saknar större erfarenhet som arbetsgivare eller uppdragsgivare. Uppdragsgivare av detta slag som under de senare åren särskilt kommit i blickpunkten är småhusägarna. Vid kontrollaktioner, som skattemyndigheterna har genomfört, har sålunda många småhusägare befunnits ha betalat ut ersättningar för arbeten på byggnaden eller tomten till uppdragstagare som av skattemyndigheterna och domstolarna bedömts ha utfört arbetet som arbetstagare. Följden har blivit att småhusägaren ålagts skyldighet att i efterhand betala de arbetsgivaravgifter som belöpt på ersättningen och i många fall har småhusägaren också ålagts betalningsskyldighet på grund av underlåtenhet att göra skatteavdrag. Småhusägaren har i dessa fall sålunda också bedömts som huvudarbetsgivare.

De svårigheter som en småhusägare kan ha att bedöma ett uppdragsförhållandes innebörd i fråga om skyldigheten att göra skatteavdrag och betala arbetsgivaravgifter har kommit i en än tydligare dager genom den uppgiftsskyldighet som småhus- och lägenhetsägarna åläggs enligt AUL. Småhus- och lägenhetsägarna är enligt denna lag skyldiga att lämna uppgifter i självdeklarationen om vilka uppdragstagare som utfört arbete på fastigheten eller i lägenheten och om hur stora ersättningarna varit. Denna uppgiftsskyldighet innebär inte något principiellt nytt. Den har emellertid på ett annat sätt än skyldigheten att lämna kontrolluppgift och arbetsgivaruppgift riktat uppmärksamheten på att en småhus- eller lägenhetsägare riskerar att bli bedömd som arbetsgivare och betalningsskyldig för skatt och arbetsgivaravgifter utan att han själv varit medveten om detta när han gav uppdraget.

Svårigheterna för en uppdragsgivare att med säkerhet bedöma sitt förhållande till den som utför ett arbete åt honom sammanhänger givetvis med att arbetsgivare/arbetstagarebegreppet inte är detsamma enligt uppbörds- lagstiftningen som enligt sociallagstiftningen. Frågan om möjligheterna att åstadkomma ett enhetligt begrepp skall övervägas av socialavgiftsutredningen (S 1981:04). Problemet synes emellertid för småhus- och lägenhetsägarnas del inte kunna lösas enbart genom att ett enhetligt begrepp skapas. Det är därför önskvärt att nu på en enklare väg finna en sådan ordning, att en småhus- eller lägenhetsägare vid utbetalning av en uppdragsersättning så långt möjligt själv tillförlitligt kan bedöma om skyldighet att göra skatteavdrag och betala arbetsgivaravgifter föreligger eller inte.

Jag återkommer till de här berörda förhållandena i det följande. Jag vill också förutskicka att en ordning med det angivna syftet enligt min mening bör anknytas till de uppdragsområden som är angivna i AUL. Jag har

också funnit skäl att i detta sammanhang se över AUL:s bestämmelser på några punkter. Jag kommer vidare att föreslå vissa ändringar¹ i de bestämmelser i UBL om skatteavdrag och överföring av skatt som får tillämpas i enlighet med överenskommelse med främmande stat.

2 Arbetsgivarnas och uppdragsgivarnas skyldigheter enligt upp- börds- och sociallagstiftningen

2.1 Gällande ordning

Tillämpningen av bestämmelserna om beskattning av arbetsinkomster och om inbetalning av den skatt och de arbetsgivaravgifter som belöper på sådana inkomster bygger på en uppgifts- och redovisningsskyldighet för dem som betalar ut arbetsersättningarna.

När det gäller beskattningen skall uppgiftsskyldigheten fullgöras genom att en s.k. kontrolluppgift lämnas till skattemyndigheterna senast den 31 januari året efter det år då utbetalningen gjordes. Kontrolluppgiften skall lämnas på särskild blankett och innehålla uppgifter om ersättningens storlek, mottagarens namn och postadress samt personnummer eller organisationsnummer. Som huvudregel gäller att kontrolluppgift skall lämnas för varje betalningsmottagare som under året fått en sammanlagd ersättning om minst 100 kr. Uppgift om de upplysningar som lämnas i kontrolluppgiften skall också sändas till betalningsmottagaren.

Om den som betalar ut ersättningen är huvudarbetsgivare för mottagaren är han skyldig att göra skatteavdrag på ersättningen enligt bestämmelserna i UBL. Den utbetalda ersättningen och det innehållna skattebeloppet skall i sådant fall redovisas i en s.k. uppborndsdeklaration. Om denna redovisning avser högst fyra betalningsmottagare skall för var och en av dessa också anges namn och personnummer.

Skyldighet att lämna uppgift för beräkning av arbetsgivaravgifter föreligger när den utbetalade ersättningen utgör lön till en hos utbetalaren anställd arbetstagare eller till någon som enligt sociallagstiftningen anses vara uppdragstagare. För att uppgiftsskyldighet i ett sådant fall skall föreligga krävs dock att de ersättningar som under året betalats till en och samme mottagare uppgår till sammanlagt minst 500 kr. Den uppgift – s.k. arbetsgivaruppgift – som utbetalaren då skall lämna till skattemyndigheterna skall innehålla upplysning om storleken av de ersättningar som under året betalats ut till hans arbetstagare. Någon upplysning om till vem ersättningen eller ersättningarna betalats ut behöver däremot inte ges.

Skyldigheten att lämna kontrolluppgift och arbetsgivaruppgift gäller så-

¹ Förslag till sådana ändringar läggs inte fram i propositionen. Avsnitt 5 i lagrådsremissen har därför uteslutits.

lunda ersättningar som mottagaren enligt skattelagarna regelmässigt skall deklarerera som inkomst av tjänst. Kontrolluppgift eller arbetsgivaruppgift skall med något undantag inte lämnas i fråga om ersättning som betalas till någon för vilken ersättningen utgör intäkt av rörelse. Såvitt gäller kontrolluppgiftsskyldigheten sammanhänger detta med att uppgifter för inkomstbeskattningen har ansetts mindre nödvändiga när det är fråga om betalningsmottagare som är bokföringsskyldiga. En allmän kontrolluppgiftsskyldighet beträffande uppdragsersättningar till rörelseidkare har vidare bedömts som administrativt svårhanterlig.

Behovet av uppgifter om utbetalningar till rörelseidkare har i stället tillgodosetts på så sätt, att den som bedriver jordbruk, skogsbruk eller rörelse eller innehar hyresfastighet, småhusfastighet eller bostadsrättslägenhet ålagts skyldighet att på anmaning lämna uppgift om belopp som under viss tid betalats ut till rörelseidkare. Att skyldigheten att lämna arbetsgivaruppgift inte gäller ersättningar till rörelseidkare beror på att de socialavgifter som skall betalas på sådana ersättningar utgår i form av egenavgifter och beräknas på grundval av de inkomster som rörelseidkaren redovisar i sin självdeklaration.

Också skyldigheten enligt UBL att göra skatteavdrag och lämna upp-
bördsdeklaration gäller ersättningar som mottagaren skall deklarerera som inkomst av tjänst och uppbär som arbetstagare hos den som betalar ut ersättningen. För att en avdrags- och deklarationsskyldighet skall inträda enligt UBL krävs dock som redan nämnts något mer än ett arbetsgivare/arbetstagareförhållande mellan utbetalaren och betalningsmottagaren. Förhållandet skall dessutom vara sådant att arbetsgivaren också är arbetstagarens huvudarbetsgivare. Så är enligt UBL:s bestämmelser fallet när arbets-
tagarens sysselsättning hos arbetsgivaren är hans huvudsakliga arbets-
ställning eller ersättningen från arbetsgivaren utgör hans huvudsakliga inkomst av tjänst.

2.2 Tillämpningen

Tillämpningen av bestämmelserna om kontrolluppgifter, skatteavdrag och arbetsgivaruppgifter medför regelmässigt inte några problem för en arbetsgivare som bara sysselsätter fast anställd personal. Det står då klart att det är fråga om arbetstagare för vilka han är huvudarbetsgivare. Med detta följer att skatteavdrag skall göras och att kontroll- och arbetsgivaruppgifter skall lämnas. Om en sådan arbetsgivare låter arbeten utföras på sin arbetsplats av andra än sin egen fast anställda personal kan han där-
emot få det svårt att med bestämdhet avgöra om den som utför arbetet (uppdragstagaren) skall anses vara arbetstagare hos honom eller har åtagit sig uppdraget som en självständig rörelseidkare. Skulle han finna att upp-
draget utförs i ett arbetsgivare/arbetstagareförhållande har han å andra sidan att bedöma om han – såvitt gäller skyldighet att göra skatteavdrag – också är att anse som huvudarbetsgivare.

En huvudarbetsgivare som underlåter att göra föreskrivet skatteavdrag kan åläggas betalningsskyldighet för arbetstagarens skatt. Den som ger uppdraget (uppdragsgivaren) kan gardera sig mot risken att senare bli ålagd betalningsskyldighet på grund av underlåtenhet att göra avdrag genom att låta uppdragstagaren visa vilken slags skattsedel han har – skattsedel på A-skatt eller B-skatt. Om uppdragstagaren har B-skattsedel kan uppdragsgivaren betala ut hela ersättningen utan risk för att bli betalningsskyldig. Visar uppdragstagaren att han har A-skattsedel eller företer han inte någon skattsedel alls riskerar uppdragsgivaren att bli ålagd betalningsskyldighet för det inte innehållna beloppet, om den lokala skattemyndigheten senare finner att han har varit att anse som huvudarbetsgivare för den som utfört arbetet. Vill uppdragsgivaren vara på den absolut säkra sidan måste han antingen göra skatteavdrag eller vända sig till den lokala skattemyndigheten för att få uppgift om vilket slags skattsedel uppdragstagaren har. Visar det sig att denne har A-skattsedel kan uppdragsgivaren också be om besked, huruvida han skall anses vara huvudarbetsgivare eller inte. Om myndigheten förklarar att han inte kan anses vara huvudarbetsgivare kan han inte senare göras ansvarig för belopp som inte innehållits. Myndighetens besked är med andra ord bindande.

Uppdragsgivaren har sålunda möjlighet att skaffa sig klarhet om sin skyldighet att göra skatteavdrag genom uppdragstagarens skattsedel eller genom att vända sig till den lokala skattemyndigheten. Uppdragstagarens skattsedel kan också ge honom en anvisning om vilken ställning uppdragstagaren skall anses ha med hänsyn till skyldigheten att betala arbetsgivaravgifter. Har uppdragstagaren A-skattsedel kan uppdragsgivaren med ganska stor säkerhet utgå från att ett sådant arbetsgivare/arbetstagarförhållande föreligger att han är skyldig att betala arbetsgivaravgifter på ersättningen.

Om uppdragstagaren har en B-skattsedel har uppdragsgivaren inte samma relativt fasta grund för bedömningen av sin avgiftsskyldighet. Uppvisandet av en B-skattsedel medför nämligen inga garantier för att uppdragsgivaren inte vid en följande kontroll kan bli bedömd som arbetsgivare och skyldig att betala arbetsgivaravgifter på den utbetalade ersättningen. Förklaringen härtill är bl.a. att B-skattsedel under vissa förutsättningar kan utfärdas också för den som inte driver rörelse. Det är vidare inte ovanligt att någon, som bedrivit rörelse, upphör med denna och tar anställning utan att anmäla förhållandet till den lokala skattemyndigheten. Han kan på så sätt ha kvar sin B-skattsedel under förhållandevis lång tid trots att han inte åtar sig uppdrag vid sidan av sin anställning i sådan omfattning att han kan anses driva sin uppdragsverksamhet yrkesmässigt.

Har uppdragstagaren utfört arbetet som ett led i en av honom bedriven rörelse skall han, som tidigare nämnts, själv betala sina socialavgifter i form av egenavgift. Begreppet rörelse definieras inte i sociallagstiftningen. För bestämmande av vad som avses med rörelse skall det skatterättsliga

begreppet rörelse vara vägledande. Med rörelse förstås således varje förvärvsverksamhet som – utan att vara hänförlig till förvärvskällorna jordbruksfastighet, annan fastighet eller tjänst – bedrivs yrkesmässigt. Det krävs att verksamheten utmärks av självständighet, viss regelbundenhet och varaktighet och i regel även vinstsyfte. Den närmare gränsdragningen mellan begreppen arbetstagare och rörelseidkare bestäms i rättspraxis. Detta får till följd att parterna i ett uppdragsförhållande ibland har svårt att vid avtalets slutande avgöra vem som skall betala socialavgifterna.

De svårigheter som en uppdragsgivare i vissa fall kan få att bedöma om arbetsgivaravgifter belöper på en uppdragsersättning eller inte förstärks av att sociallagstiftningens och uppbördslagstiftningens arbetstagarebegrepp inte är identiska. Sociallagstiftningens begrepp är något vidare. Detta beror på att man i rättspraxis med hänsyn till denna lagstiftnings grunder och syften tillmäter olika omständigheter en något annan betydelse än vad som är fallet när det gäller skattelagstiftningens arbetstagarebegrepp. Exempel på sådana omständigheter är arbetets art, under vilka förhållanden det har utförts, sättet och grunderna för bestämmandet av ersättning, om den part som utför arbetet härigenom ådrar sig något ekonomiskt ansvar samt parternas ekonomiska och sociala situation. Följden har blivit att den som är arbetstagare enligt uppbördslagstiftningen regelmässigt bedöms vara arbetstagare också enligt sociallagstiftningen, medan den som är arbetstagare enligt sociallagstiftningen inte alltid anses vara arbetstagare också enligt uppbördslagstiftningen.

2.3 Behovet av förenklingar

Det säger sig självt att problemen med att avgöra vilken ställning en uppdragstagare skall anses ha med hänsyn till bestämmelserna om skatteavdrag, kontrolluppgifter och arbetsgivaravgifter kan bli särskilt besvärliga för den som inte är företagare och van vid att betala ut löner eller andra ersättningar till fast anställd personal eller mer eller mindre tillfälliga uppdragstagare. Till denna grupp hör utan tvekan flertalet småhusägare.

De problem som tillämpningen av uppbörds- och sociallagstiftningens bestämmelser om skatteavdrag och socialavgifter kan medföra för arbetsgivare och uppdragsgivare har uppmärksammats i olika sammanhang. Problemen har särskilt ställts på sin spets i samband med skattemyndigheternas kontrollaktioner. I dessa har utbetalningar av bl.a. småhusägare till hantverkare befunnits ha varit ersättningar till personer som i enlighet med sociallagstiftningens bestämmelser ansetts ha haft ställning som arbetstagare eller uppdragstagare hos småhusägaren. Småhusägare har också i många fall påförts arbetsgivaravgifter på ersättningar som myndigheterna fått kännedom om genom att hantverkaren redovisat denna i sin självdeklaration som inkomst av tjänst. Det har i dessa situationer inte sällan varit fråga om fall då uppdragsgivaren haft full insikt om att ersättningen varit

inte bara en skattepliktig inkomst för uppdragstagaren utan också en avgiftsgrundande ersättning för hans egen del. I många fall har dock avgiftsskyldigheten kommit som en överraskning för honom och medfört att han fått betala en mycket större ersättning för det utförda arbetet än han räknat med.

Problemen behandlades också i propositionen (1982/83:11) om AUL. I denna berördes särskilt de nackdelar som följer med att man har olika arbetstagarbegrepp på skatte- och avgiftsområdena. Det framhölls att det skulle vara till stor fördel om skatterna och avgifterna beräknades på samma underlag och skyldigheten att göra skatteavdrag och betala arbetsgivaravgifter bands till ett och samma arbetsgivare/arbetstagarbegrepp eller till ett och samma lönebegrepp. Det förutsattes vidare att möjligheterna till en sådan sammanjämkning skulle utredas. Som jag redan nämnt har socialavgiftsutredningen i uppdrag att överväga denna fråga i anslutning till sitt arbete med ett förslag till samordning av källskatte- och arbetsgivareavgiftssystemen.

Det skulle innebära en förenkling och rationalisering om man kunde skapa ett gemensamt arbetsgivare/arbetstagarbegrepp på källskatte- och avgiftsområdena. En sådan lösning kan dock inte utan vidare förväntas helt undanröja nuvarande svårigheter för särskilt sådana uppdragsgivare som småhusägarna. Det skulle fortfarande finnas gränsdragningsfrågor, t.ex. om den utbetalda ersättningen för uppdragstagaren är att hänföra till inkomst av rörelse eller tjänst och i sistnämnda fall, om den är uppdragstagarens huvudsakliga inkomst.

Behovet av att en ordning snarast skapas som ger bl.a. småhusägarna en fast grund att själva bedöma ett uppdragsförhållandes innebörd med hänsyn till deras skyldighet enligt uppbörds- och sociallagstiftningen har kommit att framstå som än mer angeläget i och med införandet av AUL. Ägare av småhus och lägenheter är enligt denna lag skyldiga att i sina självdeklARATIONER lämna upplysning om till vem ersättning betalats ut för arbeten på fastigheten eller lägenheten och hur stor ersättningen har varit. Det är önskvärt att dessa kan följa en sådan ordning att de vid fullgörande av sin uppgiftsskyldighet själva kan bedöma på vilka ersättningar arbetsgivaravgifter skall betalas eller avdrag för skatt göras enligt UBL.

2.4 Begränsning av småhus- och lägenhetsägarnas betalningsskyldighet m.m.

2.4.1 Överväganden

En småhus- eller lägenhetsägare som vill ha ett arbete utfört åt sig har åtskilligt att tänka på. Det gäller inte bara att få tag på någon som är villig att åta sig uppdraget och är kompetent att utföra det på ett tillfredsställande sätt mot en skäligen ersättning. Han måste också göra klart för sig i vilken form uppdraget skall utföras, med honom själv som arbetsgivare eller med

uppdragstagaren som självständig företagare. Skall han själv stå som arbetsgivare och alltså vänder sig till någon som inte driver yrkesmässig verksamhet, blir han skyldig att betala arbetsgivaravgifter på ersättningen. Under vissa förhållanden kan han också bli skyldig att göra skatteavdrag. Som arbetsgivare utsätter han sig också för risken att bli ansvarig om en olycka inträffar på arbetsplatsen. Det kan då komma att riktas stora ekonomiska anspråk mot honom.

Som synes är frågan om möjligheterna att skapa en sådan ordning att småhus- och lägenhetsägarna så långt möjligt själva kan avgöra ett uppdragsförhållandes innebörd av betydelse inte bara när det gäller skyldigheten att betala arbetsgivaravgifter eller att göra skatteavdrag. Att söka finna en ordning som skulle gälla också utanför socialavgifts- och uppboordsområdena ligger dock inte inom ramen för mina följande överväganden. En sådan samordnad lösning berör nämligen arbetsgivare/arbetstagarbegreppet i hela dess vidd och förutsätter särskilda överväganden.

Som jag har nämnt tidigare skall möjligheterna att åstadkomma ett så långt möjligt enhetligt begrepp utredas av socialavgiftsutredningen. Mitt syfte är därför nu bara att söka finna en lösning som gör det möjligt för en småhus- eller lägenhetsägare att senast vid utbetalningen av ersättningen bedöma vilka skyldigheter han har eller inte har i fråga om arbetsgivaravgifter och skatteavdrag.

Som framhållits förut kan en uppdragsgivare utgå från att han inte har någon skyldighet att göra skatteavdrag enligt UBL:s bestämmelser om uppdragstagaren skall betala B-skatt. Om detta kan han övertyga sig genom att be uppdragstagaren visa upp sin skattsedel. Han får med andra ord när det gäller skyldigheten att göra skatteavdrag direkt ledning av en utfärdad handling. Problemet med hans möjligheter att bedöma om uppdragstagaren skall anses som arbetstagar hos honom enligt sociallagstiftningens regler synes främst bottna just i att avgiftsskyldigheten inte på samma sätt är bunden till något faktiskt och påtagligt förhållande.

För de uppdragsgivare – framför allt rörelseidkare – som är skyldiga att göra skatteavdrag enligt AUL har motsvarande fråga lösts så att avdrag får underlåtas om uppdragstagaren på fakturan bl.a. angett att han är skyldig att betala B-skatt eller, om uppdragstagaren är juridisk person, uppgift om numret för hans registrering till mervärdeskatt och mervärdeskattens belopp. Denna ordning pekar på en utväg för att också lösa småhus- och lägenhetsägarnas problem.

En uppdragstagar som är registrerad till mervärdeskatt för en viss verksamhet och för ett uppdrag i denna verksamhet debiterar mervärdeskatt gör detta regelmässigt i egenskap av rörelseidkare. Han är därvid enligt lagen (1968:430) om mervärdeskatt skyldig att på fakturan ange namn och adress, registreringsnumret till mervärdeskatt, ersättningen och mervärdeskattens belopp. I ett sådant fall är uppdragstagaren därför skyldig att betala socialavgifter i form av egenavgift på ersättningen för uppdra-

get. Någon skyldighet för uppdragsgivaren att betala arbetsgivaravgifter på ersättningen föreligger inte. Det finns dock enligt sociallagstiftningen en möjlighet för parterna att i detta fall särskilt avtala om att uppdragsgivaren påtar sig avgiftsskyldigheten.

Det bör med utgångspunkt i här angivna förhållanden vara möjligt att införa en regel som i princip innebär att sociala avgifter betalas i överensstämmelse med de förhållanden som parterna lagt till grund för sin uppgörelse. Om uppdragsgivaren betalat sin ersättning för uppdraget mot en faktura som innehåller uppgift om att uppdragstagaren är registrerad till mervärdeskatt och om mervärdeskattens belopp, bör uppdragsgivaren sålunda utan risk för avgiftsskyldighet kunna utgå från att det är uppdragstagaren som skall betala de sociala avgifterna i form av egenavgift. Uppdragsgivaren bör alltså i ett sådant fall vara fri från betalningsskyldighet, samtidigt som uppdragstagaren i stället är skyldig att i enlighet med sina uppgifter på fakturan betala sociala avgifter i form av egenavgift. Parterna bör å andra sidan liksom nu kunna särskilt överenskomma om att uppdragsgivaren påtar sig avgiftsskyldigheten.

Den här angivna lösningen bygger som nämnts på att en uppdragstagare, som är registrerad till mervärdeskatt och debiterar sådan skatt på fakturan, regelmässigt utfört arbetet åt småhus- eller lägenhetsägaren i egenskap av rörelseidkare. Uppdragstagaren är emellertid därmed regelmässigt också skyldig att betala sin preliminära skatt själv i form av B-skatt och skall alltså inte vidkännas skatteavdrag. När en faktura innehåller uppgift om uppdragstagarens registrering till mervärdeskatt och mervärdeskattens belopp bör småhus- eller lägenhetsägaren därför också kunna utgå från att han inte kan bli betalningsskyldig på grund av att skatteavdrag inte gjorts.

Som framgått av vad jag sagt tidigare är innehavet av en B-skattesedel inte på samma sätt som en registrering till mervärdeskatt ett tecken på att innehavaren åtar sig sitt uppdrag i en av honom bedriven rörelse. För uppdragsgivaren – småhus- eller lägenhetsägaren – är uppdragstagarens B-skattesedel f. n. bara en garanti för att han kan betala ut hela ersättningen utan risk för att senare bli betalningsskyldig på grund av att skatteavdrag inte gjorts. Visar det sig att uppdraget utfördes i ett arbetsgivare/arbetstagarförhållande står skyldigheten att betala arbetsgivaravgifter på ersättningen fast.

När en hantverkare eller annan uppdragstagare visar sin B-skattesedel eller uppger att han har en sådan, torde detta emellertid av småhus- och lägenhetsägarna relativt allmänt uppfattas som ett bevis på att uppdragstagaren själv svarar för betalningen av skatt och avgifter. En uppdragstagare som hänvisar till sin B-skattesedel torde vanligen också vilja att motparten skall se honom som ensam ansvarig för skatt och arbetsgivaravgifter. Jag bortser härvid självfallet från sådana fall där båda parterna är helt på det klara med att ett arbetsgivare/arbetstagarförhållande föreligger och B-skattesedeln därför bara åberopas som ett bevis på att skatteavdrag inte

skall göras. Sådana fall är för övrigt av lättförklarliga skäl mindre vanliga när uppdraget gäller en småhusfastighet eller en lägenhet. En småhus- eller lägenhetsägare kommer inte så ofta i ett sådant förhållande till den som utför ett arbete åt honom, att han kan anses vara dennes huvudarbetsgivare.

De här angivna förhållandena talar enligt min mening för att en uppgift på fakturan om att uppdragstagaren är skyldig att betala B-skatt bör kunna ges samma effekt som en uppgift om registrering till mervärdeskatt m.m. En uppgift om att uppdragstagaren är skyldig att betala B-skatt bör med andra ord befria småhus- eller lägenhetsägaren inte bara från ansvarighet för uppdragstagarens skatt utan också från skyldighet att betala arbetsgivaravgifter på ersättningen. För uppdragstagarens del bör uppgiften om B-skatt – på samma sätt som en uppgift om mervärdeskatteregistrering – medföra skyldighet att räkna in ersättningen i underlaget för egenavgift. Vill parterna i det särskilda fallet åstadkomma en annan lösning, kan de med bindande verkan för de avgiftsdebiterande myndigheterna komma överens om att uppdragsgivaren påtar sig avgiftsskyldigheten.

Det kan i och för sig ifrågasättas om inte den här redovisade ordningen skulle kunna göras tillämplig också på andra uppdragsförhållanden än sådana där uppdragsgivaren är en småhus- eller lägenhetsägare. Det står emellertid klart att en ordning som innebär att skyldigheten att betala sociala avgifter bestäms av fakturans utformning inte kan göras generell tillämplig utan ingående överväganden. En sådan prövning torde komma att ingå i socialavgiftsutredningens bedömning av möjligheterna att skapa ett så långt möjligt enhetligt arbetsgivare/arbetstagarbegrepp. Den föreslagna ordningen bör därför nu begränsas till de klart avskiljbara uppdragsförhållanden där en småhus- eller lägenhetsägare är uppdragsgivare i fråga om arbeten på fastigheten eller lägenheten.

2.4.2 Förslag

Jag föreslår i enlighet med det sagda, och efter samråd med chefen för socialdepartementet i de delar som förslaget rör socialavgifterna, följande.

En småhus- eller lägenhetsägare som ger ett uppdrag av det slag som anges i 4 § 1–3 AUL – dvs. sådana uppdrag som skall redovisas i självdeklarationen – skall med ledning av uppdragstagarens faktura själv kunna bedöma om han kan betala ut sin ersättning utan risk för att senare bli ålagd betalningsskyldighet för uppdragstagarens skatt eller för arbetsgivaravgifter. Om fakturan utöver sedvanliga uppgifter om uppdragstagarens namn och adress och ersättningens storlek innehåller antingen uppgift om mervärdeskatteregistrering och mervärdeskattens belopp eller uppgift om att uppdragstagaren är skyldig att betala B-skatt, skall småhus- eller lägenhetsägaren sålunda kunna utgå från att han inte är betalningsskyldig för sociala avgifter eller skatt som belöper på ersättningen. Skyldighet att betala sociala avgifter i form av egenavgift skall i stället åvila uppdragsta-

garen. Parterna skall dock kunna komma överens om att småhus- eller lägenhetsägaren övertar betalningsskyldigheten. Rätten att göra en överenskommelse av detta slag måste emellertid begränsas något. Detta sammanhänger med de ändringar av beloppgränserna för småhus- och lägenhetsägarnas avgifts- och uppgiftsskyldighet som jag föreslår i det följande. Jag kommer strax att lämna en närmare redovisning för hur denna begränsning bör utformas.

Med den föreslagna ordningen följer att sociallagstiftningens bestämmelser om arbetsgivaravgifter i fortsättningen kan komma att tillämpas på en småhus- eller lägenhetsägare bara om fakturan har varken föreskrivna uppgifter om mervärdeskatt eller uppgift om B-skatt. Saknas dessa uppgifter måste en småhus- eller lägenhetsägare räkna med att uppdragstagaren utför sitt arbete på fastigheten eller lägenheten under sådana förhållanden att arbetsgivaravgifter skall betalas. I sådana fall har småhus- eller lägenhetsägaren sålunda regelmässigt skyldighet att lämna arbetsgivaravgift. Han måste då också på samma sätt som f.n. – och särskilt om uppdragets utförande sträcker sig över en längre tid – ta reda på om han kan anses vara huvudarbetsgivare eller inte, i varje fall om han vill undvika risken att bli ålagd betalningsskyldighet för underlåtenhet att göra skatteavdrag.

Bestämmelser i enlighet med mitt förslag bör tas in i en särskild lag och utformas som undantag från dels skyldigheten att betala arbetsgivaravgifter enligt lagen om socialavgifter dels skyldigheten att göra skatteavdrag enligt UBL.

Som jag har sagt tidigare skall en uppdragstagare som anger att han är registrerad till mervärdeskatt och debiterar sådan skatt vara skyldig betala egenavgifter på ersättningen. Detta medför att ersättningen skall anses som inkomst av annat förvärvsarbete vid tillämpningen av bestämmelserna om sjukpenninggrundande inkomst och pensionsgrundande inkomst i lagen (1962:381) om allmän försäkring. Jag föreslår att en bestämmelse med denna innebörd också tas in i lagen. Den bör enligt vad jag sagt förut kompletteras med föreskrift om att den inte är tillämplig om parterna träffat avtal om att uppdragstagaren skall anses som arbetstagare och småhus- eller lägenhetsägaren som arbetsgivare.

En erinran om de föreslagna undantagsbestämmelserna bör slutligen tas in i lagen om allmän försäkring och i UBL. I den förstnämnda lagen bör sålunda anges att ersättningen skall anses som inkomst av annat förvärvsarbete enligt den nu föreslagna lagen. Denna erinran kan lämpligen göras i ett nytt fjärde stycke i 20 kap. 2 §. I 39 § 1 mom. första stycket UBL bör erinras om att den föreslagna lagen har föreskrifter om undantag från skyldigheten att göra skatteavdrag.

Jag kommer i det följande att lämna en närmare redovisning för författningsregleringen i den föreslagna lagen, som benämnts lag om undantag från vissa bestämmelser i uppbördslagen (1953:272) m.m.

3 Bestämmelserna i AUL m.m.

3.1 Nuvarande ordning

Som jag har nämnt inledningsvis vill jag i förevarande sammanhang också se över AUL:s bestämmelser på några punkter. Dessa gäller den uppgiftsskyldighet som småhus- och lägenhetsägarna har enligt lagen. Innan jag redovisar mina överväganden skall jag först lämna en kort redovisning för AUL:s bestämmelser i de delar som det nu är fråga om.

Småhus- och lägenhetsägarna har genom AUL ålagts skyldighet att i självdeklarationen lämna uppgift om till vem och med vilket belopp ersättning betalats ut för vissa arbeten på fastigheten eller lägenheten. För att uppgiftsskyldighet skall föreligga krävs att ersättningen för uppdraget har uppgått till minst 500 kr. Småhus- och lägenhetsägarna har samtidigt befriats från skyldighet att lämna kontrolluppgift enligt taxeringslagen (1956:623), TL, om ersättning som skall uppges i självdeklarationen. Liksom andra uppdragsgivare är småhus- och lägenhetsägarna däremot skyldiga att också lämna arbetsgivaruppgifter om ersättningarna, om den som utfört uppdraget varit arbetstagare enligt sociallagstiftningens bestämmelser.

De uppgifter som en småhus- eller lägenhetsägare skall lämna gäller, förutom ersättningens belopp, vissa identifieringsfakta. Uppgift skall sålunda lämnas som uppdragstagarens namn, postadress och personnummer eller organisationsnummer. Om uppdragstagaren har ett särskilt registreringsnummer till mervärdeskatt kan dock detta anges i stället för något av de andra numren. En småhus- eller lägenhetsägare som under ett beskattningsår inte betalat ut ersättning om minst 500 kr. till någon uppdragstagare skall i stället avge en försäkran om detta. Denna försäkran skall också lämnas i självdeklarationen.

Underlåtenhet att i självdeklarationen lämna uppgifter om utgivna ersättningar eller försäkran om att några uppgiftspliktiga ersättningar inte betalats ut medför att småhus- eller lägenhetsägaren påförs en avgift med 100 kr. Om uppgifterna eller försäkran inte heller lämnas efter anmaning utgår en ytterligare avgift med 200 kr.

3.2 Förslag angående beloppsgränserna m.m.

Den beloppsgräns på 500 kr. som gäller för småhus- och lägenhetsägarnas uppgiftsskyldighet bör bl.a. ses mot bakgrund av att samma beloppsgräns gäller enligt socialförsäkringslagstiftningen i fråga om skyldighet att betala arbetsgivaravgifter och lämna arbetsgivaruppgift samt rätten att tillgodoräkna en ersättning som sjukpenninggrundande inkomst och pensionsgrundande inkomst.

Valet av beloppsgräns för småhus- och lägenhetsägarnas uppgiftsskyld-

dighet har emellertid inte gjorts med särskild tanke på de fördelar som en gemensam beloppsgräns på de olika områdena i och för sig kan innebära. Det är naturligtvis alltid en fördel för de uppgiftsskyldiga om deras åligganden så långt som möjligt följer enhetliga bestämmelser. I den departementspromemoria (Ds B 1980:10) som låg till grund för propositionen med förslag till AUL hade en högre beloppsgräns valts, nämligen 1 000 kr. Bakom beloppsgränsen på 500 kr. både för skyldigheten att göra skatteavdrag och för skyldigheten att lämna uppgift i självdeklarationen låg framför allt önskemål om att också mindre uppdrag skulle täckas av den nya lagstiftningen.

Jag anser också för egen del att en beloppsgräns på 500 kr. kan vara lämpligt avvägd när det gäller rörelseidkares och andra liknande uppdragsgivares skyldighet att göra skatteavdrag enligt AUL. Jag bedömer den däremot som onödigt låg som gräns för småhus- och lägenhetsägarnas uppgiftsskyldighet. Redan en mindre höjning bör medföra en inte obetydlig lättnad i uppgiftslämnandet. Jag föreslår att man bestämmer beloppsgränsen för småhus- och lägenhetsägarnas uppgiftsskyldighet till 1 000 kr.

Det skulle som jag har sagt innebära fördelar för de uppgiftsskyldiga om beloppsgränserna var gemensamma på de olika områdena. Detta leder till frågan om det är möjligt och lämpligt att i nu förevarande sammanhang höja också sociallagstiftningens beloppsgräns på 500 kr. till 1 000 kr. Jag vill då först erinra om de överväganden som gjorts tidigare i denna fråga.

Beloppsgränsen var på sociallagstiftningens område tidigare 300 kr. Nuvarande beloppsgräns på 500 kr. infördes enligt förslag i prop. 1972:108. Föredraganden gav därvid vissa principiella synpunkter på systemet. Han framhöll sålunda, att det fanns välgrundade skäl att ha en fast beloppsgräns men att det därmed var ofrånkomligt att gränserna gång efter annan måste höjas på grund av inkomst- och kostnadsutvecklingen. Han erinrade emellertid samtidigt om att höjningar av minimibeloppet kunde få konsekvenser för beräkning av pensionsgrundande inkomst för arbetstagare med många kortare anställningar, som måste beaktas. Den fasta beloppsgränsen borde därför få gälla en längre tid. För detta talade också enligt föredragandens mening att det blir lättare för arbetsgivare och försäkrade att hålla reda på sina skyldigheter och rättigheter i det enskilda fallet.

Frågan om en ytterligare höjning av beloppsgränsen diskuterades senare i prop. 1980/81:178 i samband med behandlingen av ett förslag om förenklade regler för socialförsäkringsavgifterna. Vad som därvid särskilt övervägdes var ett förslag från några remissinstanser om en höjning av beloppsgränsen för avgiftsskyldighet till 1 000 kr. Föredraganden framhöll för sin del att en höjning av beloppsgränsen för avgiftsskyldighet ofrånkomligen skulle aktualisera en motsvarande höjning på förmånssidan. En sådan inskränkning av möjligheterna att förvärva förmåner som detta skulle innebära var hon dock inte då beredd att förorda och ansåg sig därför inte

kunna biträda förslaget. Det kunde emellertid enligt hennes mening finnas anledning att på nytt behandla frågan i ett senare sammanhang.

För egen del får jag i denna fråga anföra följande.

Jag har nyss föreslagit att beloppsgränsen för småhus- och lägenhetsägarnas skyldighet enligt AUL att lämna uppgifter om uppdragsersättning- ar i självdeklarationen höjs från 500 till 1 000 kr. För att de olika systemen skall kunna fungera på ett så rationellt och lättillämpligt sätt som möjligt för de uppgiftsskyldigas del, krävs enligt min mening att beloppsgränsen enligt AUL är samordnad med beloppsgränsen för småhus- och lägenhetsägarnas uppgifts- och avgiftsskyldighet beträffande arbetsgivaravgifter. Dessa beloppsgränser bör därför också höjas från 500 till 1 000 kr.

Som föredraganden framhöll i prop. 1980/81:178 aktualiserar en höjning av beloppsgränsen för avgiftsskyldighet frågan om en motsvarande justering av beloppsgränsen på förmånssidan. Jag anser också för egen del att en generell höjning av beloppsgränsen för avgiftsskyldighet förutsätter en motsvarande generell höjning på förmånssidan. Om man i enlighet med mitt förslag nu begränsar en höjning på avgiftssidan till småhus- och lägenhetsägarnas avgiftsskyldighet för ersättningar enligt AUL blir situationen dock en annan. En höjning på förmånssidan bör då avse bara sådana ersättningar som småhus- och lägenhetsägarna i princip är uppgiftsskyldiga för enligt AUL.

Jag ställer mig emellertid ytterligt tveksam till att föreslå en inskränkning av rätten till pensionsgrundande och sjukpenninggrundande inkomst i fråga om vissa typer av arbetstagarersättningar. Det gäller i praktiken bara ersättningar mellan 500 och 1 000 kr. som småhus- och lägenhetsägare betalat ut till personer med A-skattesedel. Möjligheten att förvärva förmåner bör vara lika för alla arbetstagare och överväganden om en höjning av beloppsgränsen på förmånssidan bör i enlighet med vad jag sagt tidigare också omfatta beloppsgränsen för avgiftsskyldighet. Frågan om en generell höjning kräver dock enligt min mening överväganden och ställningstaganden som bör göras inom ramen för sociallagstiftningen. Frågor av sådan karaktär prövas f.n. av socialavgiftsutredningen. I utredningens arbete ingår också att pröva vilka beloppsgränser som bör gälla för uppgifts- och redovisningsskyldigheten. Det synes därför lämpligt att anknäta ställningstaganden i fråga om en generell höjning av beloppsgränserna på förmåns- och avgiftssidorna till övervägandena i anledning av socialavgiftsutredningens kommande förslag.

Mitt förslag om en höjning av beloppsgränsen för småhus- och lägenhetsägarnas uppgifts- och avgiftsskyldighet beträffande arbetsgivaravgifterna bör alltså ses som en provisorisk lösning för att snarast möjligt förenkla småhus- och lägenhetsägarnas uppgiftslämnande. Jag anser nämligen att det finns anledning att överväga en generell höjning av beloppsgränserna och att det bör vara möjligt att genomföra en sådan justering

redan i samband med att ett nytt system för uppbörd av arbetsgivaravgifter börjar tillämpas. Avsikten är att detta skall ske vid ingången av år 1985.

Jag föreslår sålunda och efter samråd med chefen för socialdepartementet, att beloppsgränsen för småhus- och lägenhetsägarnas uppgifts- och avgiftsskyldighet höjs från nuvarande 500 till 1 000 kr. Ett genomförande av förslaget kräver ändringar och tillägg i 5 § lagen (1959:552) om uppbörd av vissa avgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter samt i 2 kap. 4 § lagen (1981:691) om socialavgifter.

För att ytterligare förenkla småhus- och lägenhetsägarnas uppgiftsskyldighet vill jag också föreslå vissa lättnader i skyldigheten att lämna kontrolluppgift enligt taxeringslagen (1956:623), TL. F.n. behöver kontrolluppgift inte lämnas om ersättning, som småhus- eller lägenhetsägaren är skyldig att uppge i sin självdeklaration enligt bestämmelserna i AUL. Jag föreslår att man i förenklingssyfte nu går ytterligare ett steg och undantar småhus- och lägenhetsägarna från TL:s föreskrifter om kontrolluppgifter också i fråga om ersättningar för vilka uppgiftsskyldighet i princip föreligger enligt AUL men som ligger under den föreslagna beloppsgränsen på 1 000 kr. Undantag måste dock även i fortsättningen göras i fråga om ersättningar på vilka avdrag för skatt har gjorts. En kontrolluppgift behövs då för att det innehållna skattebeloppet skall kunna krediteras på rätt sätt. Förslag till ändring av 37 § 1 mom. TL har upprättats i enlighet härmed. Samtidigt har en mindre redaktionell ändring gjorts.

Jag vill i anslutning till de nu redovisade förslagen också föreslå en annan förenkling. Jag tänker då på småhus- och lägenhetsägarnas skyldighet att lämna uppgift om uppdragstagarens personnummer eller organisationsnummer. Det bör enligt min mening vara tillräckligt att uppgift lämnas om uppdragstagarens namn och postadress. Båda dessa uppgifter finns i allmänhet på en faktura. Om kravet på uppgift om nummer slopas kan småhus- och lägenhetsägarna därför regelmässigt fullgöra sin uppgiftsskyldighet utan att behöva be uppdragstagaren om ytterligare upplysningar. Till författningsregleringen återkommer jag i det följande.

3.3 Förslag angående bestämmelserna om försäkran

Som har framgått av min tidigare redogörelse för nu gällande bestämmelser i AUL skall en småhus- eller lägenhetsägare, som under beskattningsåret inte betalat ut ersättning om minst 500 kr. till någon uppdragstagare, avge en särskild försäkran om detta i självdeklarationen. Jag har föreslagit att beloppsgränsen i AUL höjs till 1 000 kr.

Ordningen med försäkran är avsedd att ge uppgiftsskyldigheten en tyngd som setts som önskvärd bl.a. med tanke på de ekonomiska konsekvenser som ett oriktigt uppgiftslämnande kan medföra för uppgiftslämnaren. I ordningen med försäkran har också byggts in vad som skulle kunna kallas en skyddsregel. En småhus- eller lägenhetsägare, som inte lämnat föreskri-

ven uppgift om de ersättningar som han betalat ut och inte heller avgett någon försäkran, kan sålunda inte åläggas någon ekonomisk ansvarighet om han inte först anmanats att fullgöra sin uppgiftsskyldighet.

Denna ordning kan självfallet ha ett värde genom att den ställer uppgiftslämnaren inför nödvändigheten av ett ställningstagande. Den leder emellertid samtidigt till krav på ett särskilt uppgiftslämnande från alla dem som inte betalat ut några uppgiftspliktiga ersättningar. Denna grupp torde för övrigt bli inte obetydligt utvidgad om beloppsgränsen höjs i enlighet med mitt förslag från 500 till 1000 kr. Till detta kommer att en ordning med försäkran av detta slag kräver administrativa insatser från skattemyndigheternas sida som kan visa sig bli betydande. En sådan utveckling är inte önskvärd med tanke på de krav som ställs på tillgängliga resurser inom andra områden i skatteadministrationen.

Enligt min bedömning har ordningen med försäkran inte sådant värde för uppgiftslämnarna eller sådan betydelse för ett riktigt uppgiftslämnande att den uppväger de administrativa nackdelarna. Jag föreslår därför att den slopas. En förutsättning för detta är dock att småhus- och lägenhetsägarna får en tillfredsställande information om vikten av att uppgiftspliktiga ersättningar redovisas. Också mina tidigare förslag kräver att riksskatteverket går ut med en ny broschyr, som bör innehålla information också om småhus- och lägenhetsägarnas skyldighet enligt bestämmelserna om kontrolluppgifter och arbetsgivaruppgifter. Mitt förslag förutsätter också vissa kompletteringar av deklaraionsblanketten. Det ankommer på riksskatteverket att besluta om detta.

Vilka följdverkningar mitt förslag får i fråga om vissa andra bestämmelser i AUL kommer jag strax att redogöra för.

4 Författningsregleringen i den föreslagna lagen och i AUL

4.1 Lagen om undantag från vissa bestämmelser i uppbördslagen (1953:272) m.m.

1 §

Som jag har sagt i den allmänna motiveringen bör lagens bestämmelser gälla ersättningar för uppdrag av det slag som småhus- och lägenhetsägarna i princip är skyldiga att redovisa i sina självdeklARATIONER. Bestämmelserna om att betalningsskyldighet för uppdragstagarens skatt eller för arbetsgivaravgifter inte föreligger, om fakturan innehåller vissa uppgifter, skall sålunda gälla oberoende av om ersättningen ligger under eller över den beloppsgräns som fastställts för uppgiftsskyldigheten. I enlighet härmed bestäms lagens tillämplighet i förevarande paragraf genom en hänvisning till 8 § första stycket AUL.

Jag vill framhålla att i lagen används inte uttrycket småhus- eller lägen-

hetsägare utan beteckningen småhus- eller lägenhetsinnehavare. Denna synes lagtekniskt bäst täcka de uppgiftsskyldiga som avses i 8 § AUL.

2 §

I första stycket anges vilka uppgifter som skall finnas på fakturan för att småhus- eller lägenhetsägaren skall kunna vara helt säker på att inte behöva riskera att i efterhand bli ålagd betalningsskyldighet för skatt eller arbetsgivaravgifter. Först och främst skall en fakturas sedvanliga uppgifter om utställarens namn och postadress samt ersättningens belopp finnas. I övrigt förutsätts att det finns uppgift antingen om uppdragstagarens registreringsnummer till mervärdeskatt och mervärdeskattens belopp eller om att uppdragstagaren är skyldig att betala B-skatt.

Andra stycket innehåller den föreslagna bestämmelsen om att uppdragstagaren är skyldig att betala egenavgifter för ersättningen när småhus- eller lägenhetsägaren frigörs från sin betalningsskyldighet för arbetsgivaravgifter på grund av att fakturan har uppgifter om mervärdeskatt eller om skyldighet för uppdragstagaren att betala B-skatt. I detta stycke har också tagits in en bestämmelse om att ersättningen vid tillämpningen av föreskrifterna om sjukpenninggrundande och pensionsgrundande inkomst i lagen om allmän försäkring skall anses som inkomst av annat förvärsarbete.

Enligt lagen om allmän försäkring kan parterna i ett uppdragsförhållande i vilket ersättningen utgör inkomst av rörelse eller av jordbruksfastighet för uppdragstagaren överenskomma om att ersättningen i stället skall anses som inkomst av anställning. I ett sådant fall skall uppdragstagaren anses som arbetstagar och uppdragsgivaren som arbetsgivare. Det torde vara ovanligt att en överenskommelse av detta slag ingås mellan en uppdragstagar och en småhus- eller lägenhetsägare. Möjlighet att ingå en sådan överenskommelse bör dock finnas och bestämmelse om detta har tagits in i tredje stycket. Som jag har nämnt förut måste dock tillämpningsområdet för sådana överenskommelser begränsas i någon mån. Om detta får jag anföra följande.

Jag har förut föreslagit vissa justeringar av beloppsgränsen för småhus- och lägenhetsägarnas avgifts- och uppgiftsskyldighet. Detta medför att parterna i de uppdragsförhållanden som lagen gäller kan sätta avgiftsreglerna ur spel när en ersättning ligger över beloppsgränsen för egenavgift men under den särskilda beloppsgränsen för arbetsgivaravgift. En överenskommelse om att ersättningen skall anses som inkomst av anställning medför då att varken egenavgift eller arbetsgivaravgift utgår. En sådan möjlighet till överenskommelser skulle kunna utnyttjas systematiskt av vissa rörelseidkare m.fl. för att undgå egenavgifter. Den förut redovisade bestämmelsen i tredje stycket om överenskommelsefallen har därför utformats så att den bara blir tillämplig när ersättningen är så stor – dvs. minst 1 000 kr. – att arbetsgivaravgift skall betalas för den.

3 §

Både UBL och AUL innehåller bestämmelser om vad som i straffrättsligt hänseende skall gälla om en skattskyldig eller en uppdragstagare uppsåtligen eller av grov oaktsamhet lämnar oriktig uppgift om förhållande som har betydelse för hans skyldighet att betala skatt eller vidkännas avdrag för skatt. I sådana fall döms till böter om det inte är fråga om ringa fall. En bestämmelse av detta slag bör finnas också i nu förevarande lag med tanke på betydelsen av att de uppgifter som uppdragstagaren lämnar på fakturan om mervärdeskattregistrering eller om skyldighet att betala B-skatt är riktiga. Den föreslagna paragrafen har utformats i enlighet härmed.

4.2 AUL

De justeringar som jag har föreslagit i AUL innebär

1. att beloppsgränsen för småhus- och lägenhetsägarnas uppgiftsskyldighet höjs från 500 kr. till 1 000 kr.,
2. att kravet på uppgift om uppdragstagarens personnummer eller organisationsnummer slopas,
3. att en småhus- eller lägenhetsägare som inte till någon uppdragstagare betalat ut 1 000 kr. eller mer inte skall behöva avge försäkran om detta.

De ändringar som förslaget föranleder redovisas i det följande under resp. paragraf.

8 §

Justeringarna enligt 1–3 medför bl.a. att bestämmelsen om försäkran i andra stycket utgår. Slopandet av kravet på personnummer eller organisationsnummer har kombinerats med en uttrycklig bestämmelse om att registreringsnummer till mervärdeskatt skall anges, om numret finns på fakturan.

9 §

Slopandet av försäkran medför att 9 § bara behöver innehålla föreskrift om anmaning då ofullständig uppgift lämnas av en småhus- eller lägenhetsägare. Lämnas inte någon uppgift alls skall inte någon upplysning avkrävas småhus- eller lägenhetsägaren.

10 §

Nuvarande avgiftsbestämmelser behövs inte av de skäl som angetts vid 9 §. Paragrafen kan därför utgå.

13 §

Slopande av försäkran medför att bestämmelse bara behövs för de fall då

småhus- eller lägenhetsägaren lämnat en oriktig uppgift eller förtigit att han utgett ersättning till en uppdragstagare. Första stycket har ändrats i enlighet med detta. Andra stycket kan därmed utgå.

26 §

Slopandet av försäkran medför att bestämmelse bara behövs för de fall som angetts vid 13 §. Första stycket har ändrats i enlighet med detta.

-----

6 Ikraftträdande

Samtliga föreslagna lagar föreslås träda i kraft den 1 januari 1984.

Lagen om undantag från vissa bestämmelser i uppbördslagen (1953:272) m.m. skall tillämpas på en ersättning när den betalats mot en faktura som utställts efter lagens ikraftträdande den 1 januari 1984.

De föreslagna inskränkningarna av småhus- och lägenhetsägarnas uppgiftsskyldighet enligt AUL skall gälla vid 1984 års deklarationslämnande. Redan då denna lag skall tillämpas för första gången kommer småhus- och lägenhetsägare sålunda inte att behöva avge någon försäkran eller lämna uppgift om ersättningar under 1 000 kr. eller om uppdragstagares personnummer.

Ändringarna i TL innebär att småhus- och lägenhetsägarna inte behöver lämna kontrolluppgift om ersättningar för sådana uppdrag som avses i AUL. Om småhus- eller lägenhetsägaren är huvudarbetsgivare för den som uppbär ersättningen är han dock även i fortsättningen skyldig att lämna kontrolluppgift i vanlig ordning.

Enligt de ändrade bestämmelserna i lagen (1959:552) om uppbörd av vissa avgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter och i lagen (1981:691) om socialavgifter, skall uppgifts- resp. avgiftsskyldighet föreligga först om ersättningen uppgått till minst 1 000 kr. Dessa bestämmelser skall tillämpas på ersättningar som betalas fr.o.m. den 1 januari 1984. Detta innebär, såvitt gäller skyldigheten att lämna arbetsgivaruppgift, att lagen skall tillämpas första gången i fråga om arbetsgivaruppgifter som skall lämnas år 1985.

7 Upprättade lagförslag

I enlighet med vad jag nu har anfört inom finansdepartementet upprättats förslag till

1. lag om undantag från vissa bestämmelser i uppbördslagen (1953:272) m.m.,
2. lag om ändring i uppbördslagen (1953:272),
3. lag om ändring i taxeringslagen (1956:623).

4. lag om ändring i lagen (1959:552) om uppbörd av vissa avgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter,
5. lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring,
6. lag om ändring i lagen (1981:691) om socialavgifter,
7. lag om ändring i lagen (1982:1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar.

Förslagen bör fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga*.¹

De i punkterna 4-6 upptagna förslagen har upprättats i samråd med chefen för socialdepartementet.

8 Hemställan

Jag hemställer att lagrådets yttrande inhämtas över lagförslagen.

9 Beslut

Regeringen beslutar i enlighet med föredragandens hemställan.

¹ I bilagan har uteslutits förslagen under 2, 3 och 5. Förslagen är såvitt nu är i fråga likalydande med dem som är fogade till propositionen.

Bilaga
**De remitterade
lagförslagen**

1 Förslag till**Lag om undantag från vissa bestämmelser i uppbördslagen
(1953:272) m.m.**

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Denna lag gäller ersättningar för sådana uppdrag som småhus- och lägenhetsinnehavare är uppgiftsskyldiga för enligt 8 § första stycket lagen (1982:1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar.

2 § En småhus- eller lägenhetsinnehavare skall inte betala arbetsgivaravgifter på ersättningen och är inte skyldig att göra skatteavdrag enligt uppbördslagen (1953:272) på ersättningen, om denna betalats mot en faktura som innehåller uppgift om uppdragstagarens namn och postadress, ersättnings storlek samt

1. mervärdeskattens belopp och uppdragstagarens registreringsnummer till mervärdeskatt eller

2. uppgift om att uppdragstagaren är skyldig att betala B-skatt.

I fall som avses i första stycket är uppdragstagaren skyldig att betala egenavgifter på ersättningen enligt lagen (1981:691) om socialavgifter. Vid tillämpningen av bestämmelserna om sjukpenninggrundande inkomst och pensionsgrundande inkomst i lagen (1962:381) om allmän försäkring, skall ersättningen anses som inkomst av annat förvärvsarbete.

Vad som har sagts i första och andra styckena om arbetsgivaravgifter och egna avgifter gäller inte om parterna har träffat avtal om att ersättningen skall anses som inkomst av anställning och ersättningen uppgår till minst 1000 kronor. I ett sådant fall skall uppdragstagaren anses som arbetstagare och småhus- eller lägenhetsinnehavaren som arbetsgivare.

3 § En uppdragstagare som begär betalning mot en faktura på vilken han uppsåtligen eller av grov oaktsamhet lämnat oriktigt uppgift om sin registrering till mervärdeskatt eller skyldighet att betala B-skatt, döms till böter.

I ringa fall döms inte till ansvar enligt första stycket.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1984 och tillämpas i fråga om ersättning som betalats mot faktura som utställts efter ikraftträdandet.

4 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1959:552) om uppbörd av vissa avgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter

Härigenom föreskrivs att 5 § lagen (1959:552) om uppbörd av vissa avgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §²

Arbetsgivare, som under ett år utgivit lön till någon hos honom anställd arbetstagare med minst femhundra kronor, är skyldig att nästföljande år utan anmaning lämna uppgift (*arbetsgivaruppgift*) till ledning för beräkning av avgiftsunderlag. Uppgiften skall lämnas i två exemplar och avfattas å blankett enligt formulär, som fastställs av riksförsäkringsverket.

I fråga om ersättning, som en småhus- eller lägenhetsinnehavare betalat för uppdrag som avses i 8 § första stycket lagen (1982:1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar, skall arbetsgivaruppgift lämnas endast om ersättningen uppgått till minst 1 000 kronor.

Vid arbetsgivaruppgift skall arbetsgivare foga ett exemplar av uppgift som avses i 3 § lagen (1959:551) om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring.

Blanketter till arbetsgivaruppgift skola kostnadsfritt tillhandahållas i samma ordning som deklaraionsblanketterna för inkomsttaxeringen även hos riksförsäkringsverket och sjömansskattekontoret.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1984 och tillämpas första gången i fråga om arbetsgivaruppgift till ledning vid beräkning av avgiftsunderlag för år 1984.

¹ Lagen omtryckt 1974:938.

Senaste lydelse av lagens rubrik 1981:696.

² Senaste lydelse 1978:321.

6 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1981:691) om socialavgifter

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 4 § lagen (1981:691) om socialavgifter skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagna lydelse

2 kap.
4 §¹

Vid bestämmande av avgiftsunderlaget skall bortses från

1. ersättning till en och samme arbetstagare om den under året inte uppgått till 500 kronor,

1. ersättning till en och samme arbetstagare om den under året inte uppgått till 500 kronor *eller, i fråga om avgiftsunderlaget för en småhus- eller lägenhetsinnehavare på grund av ersättning som avses i 8 § första stycket lagen (1982:1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar, 1 000 kronor.*

2. ersättning till arbetstagare som vid årets ingång fyllt 65 år.

3. ersättning till arbetstagare vid sjukdom eller ledighet för vård av barn eller med anledning av barns födelse, till den del ersättningen motsvarar sjukpenning eller föräldrapenning som arbetsgivare får uppbära enligt 3 kap. 16 § eller 4 kap. 20 § lagen (1962:381) om allmän försäkring,

4. uppdragsersättning för vilken bevilningsavgift har erlagts enligt lagen (1908:128) om bevilningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter,

5. ersättning som en arbetsgivare utgett till barn för arbete som utförts i hans förvärvsverksamhet i de fall avdrag för ersättningen inte får göras vid inkomsttaxeringen,

6. ersättning till den del denna motsvarar kostnader i arbetet som arbetstagare haft att täcka med ersättningen, i den mån riksförsäkringsverket medger detta,

7. ersättning för tjänstgöring i verkskydd enligt 47 § tredje stycket civilförsvarslagen (1960:74), i den mån ersättningen utgör eller motsvarar dagpenning,

8. ersättning för arbete som har utförts utomlands, till den del denna inte räknas som lön enligt 11 kap. 2 § första stycket lagen om allmän försäkring,

9. ersättning för skiljemannauppdrag i fall där parterna i skiljeförfarandet är av utländsk nationalitet.

Medgivande enligt första stycket 6 får lämnas endast om kostnaderna beräknas uppgå till minst en tiondel av ersättningen samt får avse arbetstagare i viss verksamhet eller, efter framställning av arbetsgivaren, viss eller vissa arbetstagare.

¹ Senaste lydelse 1982:531.

I fråga om inkomst från fåmansföretag skall föreskrifterna i punkt 13 av anvisningarna till 32 § kommunalskattelagen (1928:370) tillämpas vid bestämmande av avgiftsunderlaget.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1984 och tillämpas i fråga om ersättningar som betalats ut efter ikraftträdandet.

7 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1982:1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1982:1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar

dels att 10 § skall upphöra att gälla,

dels att 8, 9, 13 och 26 §§ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Den som i sin allmänna självdeklaration skall redovisa fastighet, för vilken intäkten skall beräknas schablonmässigt enligt 24 § 2 mom. kommunalskattelagen (1928:370), aktie i bostadsaktiebolag eller andel i bostadsförening skall, om ersättning under beskattningsåret har betalats för uppdrag enligt 4 § 1–3 beträffande fastigheten eller bostadslägenhet som hör till aktien eller andelen, i deklarationen lämna uppgift om

1. namn, postadress och *personnummer, organisationsnummer eller registreringsnummer till mervärdeskatt för den som har uppburit ersättningen;*

2. ersättningens storlek.

Har under beskattningsåret inte betalats ut någon sådan ersättning som avses i första stycket eller uppgår den utbetalade ersättningen inte för någon uppdragstagare till 500 kronor, skall en försäkran lämnas om detta.

I ersättningen skall inte räknas in vad som utgör betalning för material och dylikt.

Föreslagen lydelse

8 §

Den som i sin allmänna självdeklaration skall redovisa fastighet, för vilken intäkten skall beräknas schablonmässigt enligt 24 § 2 mom. kommunalskattelagen (1928:370), aktie i bostadsaktiebolag eller andel i bostadsförening skall *för varje uppdragstagare, till vilken* under beskattningsåret ersättning betalats för uppdrag enligt 4 § 1–3 beträffande fastigheten eller bostadslägenhet som hör till aktien eller andelen, i deklarationen lämna uppgift om

1. namn och postadress *samt i förekommande fall* registreringsnummer till mervärdeskatt;

2. ersättningens storlek.

Uppgiftsskyldighet enligt första stycket föreligger inte, om ersättningen är mindre än 1 000 kronor.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 §

Underlåter den uppgiftsskyldige att lämna uppgift eller försäkran eller är uppgiften eller försäkran ofullständig, får taxeringsnämnden, länsstyrelsen eller den lokala skattemyndigheten anmana den uppgiftsskyldige att avhjälpa bristen.

Är uppgift som den uppgiftsskyldige lämnat ofullständig, får taxeringsnämnden, länsstyrelsen eller den lokala skattemyndigheten anmana den uppgiftsskyldige att avhjälpa bristen.

13 §

Har en uppgiftsskyldig i fall som avses i 8 § *lämnat oriktig uppgift eller osann försäkran* och har därigenom en ersättning inte blivit redovisad av honom, är den uppgiftsskyldige betalningsskyldig för uppdragstagarens skatt för det beskattningår då ersättningen betalades ut intill ett belopp som svarar mot 50 procent av den oredovisade ersättningen. Medför den oriktiga uppgiften att uppdragstagaren inte kan identifieras, föreligger betalningsskyldighet intill ett belopp motsvarande 50 procent av den ersättning som har betalats ut.

Har en uppgiftsskyldig i fall som avses i 8 § *underlåtit att fullgöra sin uppgiftsskyldighet* och har därigenom en ersättning inte blivit redovisad av honom, är den uppgiftsskyldige betalningsskyldig för uppdragstagarens skatt för det beskattningår då ersättningen betalades ut intill ett belopp som svarar mot 50 procent av den oredovisade ersättningen. Medför *den uppgiftsskyldiges underlåtenhet* att uppdragstagaren inte kan identifieras, föreligger betalningsskyldighet intill ett belopp motsvarande 50 procent av den ersättning som har betalats ut.

En uppgiftsskyldig som i sin självdeklaration inte har lämnat någon uppgift om utbetalad ersättning eller någon försäkran och inte heller trots anmaning enligt 9 § har avgett försäkran inom föreskriven tid är, om ersättning ändå har betalats ut, betalningsskyldig enligt första stycket.

Betalningsskyldighet föreligger inte, om den uppgiftsskyldige frivilligt har rättat oriktig uppgift.

26 §

Den som i fall som avses i 8 § uppsåtligen eller av grov oaktsamhet *lämnar oriktig uppgift eller osann försäkran* döms till böter.

Den som i fall som avses i 8 § uppsåtligen eller av grov oaktsamhet *underlåter att fullgöra sin uppgiftsskyldighet* döms till böter.

Ansvar enligt första stycket inträder ej, om gärningen är belagd med straff i skattebrottslagen (1971:69).

I ringa fall döms inte till ansvar enligt första stycket.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1984.

Transumt
Utdrag
PROTOKOLL
vid sammanträde
1983-05-27

LAGRÅDET

Närvarande: f.d. regeringsrådet Paulsson, regeringsrådet Delin, justitierådet Bengtsson.

Enligt protokoll vid regeringssammanträde den 19 maj 1983 har regeringen på hemställan av statsrådet och chefen för finansdepartementet Feldt beslutat inhämta lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om undantag från vissa bestämmelser i uppbördslagen (1953:272) m.m.,
2. lag om ändring i uppbördslagen (1953:272),
3. lag om ändring i taxeringslagen (1956:623),
4. lag om ändring i lagen (1959:552) om uppbörd av vissa avgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter,
5. lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring,
6. lag om ändring i lagen (1981:691) om socialavgifter,
7. lag om ändring i lagen (1982:1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar.

Förslagen har inför lagrådet föredragits av avdelningsdirektören P.G. Linde — — — — —

Förslagen föranleder följande yttrande av *lagrådet*:

Lagen om undantag från vissa bestämmelser i uppbördslagen

1 §

En mera exakt beskrivning av de kategorier av uppdragsgivare som avses i 1 § är "småhusägare och lägenhetsinnehavare". — Eftersom vidare uppgiftsskyldighet enligt 1982 års lag enligt lagförslaget inte omfattar ersättning under 1 000 kronor, bör paragrafens inledning omformuleras på följande sätt: "Denna lag gäller ersättningar för sådana uppdrag av småhusägare och lägenhetsinnehavare som avses i 8 § första stycket ....."

2 §

Eftersom paragrafen inte rör alla småhus- och lägenhetsinnehavare, torde den lämpligen börja inledas så: "En sådan småhusägare eller lägenhetsinnehavare som avses i 1 § skall inte betala ...". Vidare bör även i paragrafens sista stycke orden "småhus- eller lägenhetsinnehavaren" utbytas mot "småhusägaren eller lägenhetsinnehavaren".

3 §

Avsikten med straffbestämmelsen lär vara att den endast skall avse uppgifter, som innebär att någon felaktigt uppger sig vara registrerad till mervärdeskatt eller skyldig att betala B-skatt. Lagrådet förordar att bestämmelsen ändras på följande sätt:

”En uppdragstagare som begär betalning enligt en faktura, på vilken han uppsåtligen eller av grov oaktsamhet oriktigt uppgett att han är registrerad till mervärdeskatt eller är skyldig att betala B-skatt, döms till böter.”

Lagen om ändring i lagen om uppbörd av vissa avgifter enligt lagen om socialavgifter

5 §

Beträffande uttrycket ”småhus- eller lägenhetsinnehavare” hänvisas till vad lagrådet anfört under 1 § lagen om undantag från vissa bestämmelser i uppbördslagen.

Lagen om ändring i lagen om socialavgifter

Enligt det remitterade förslaget skall erinran om bestämmelserna i den föreslagna lagen om undantag från vissa bestämmelser i uppbördslagen tas in i lagen om allmän försäkring och i uppbördslagen. Det synes konsekvent att en motsvarande erinran tas in också i lagen om socialavgifter, lämpligen som ett tredje stycke i 1 kap. 2 §. En sådan bestämmelse kan förslagsvis formuleras på följande sätt:

”Bestämmelser om betalning av avgifter vid vissa uppdrag finns i lagen (1983:000) om undantag från vissa bestämmelser i uppbördslagen (1953:272).”

2 kap. 4 §

Beträffande uttrycket ”småhus- eller lägenhetsinnehavare” hänvisas till vad lagrådet anfört under 1 § lagen om undantag från vissa bestämmelser i uppbördslagen.

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.

FINANSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1983-06-02

Närvarande: statsministern Palme, ordförande, och statsråden Lundkvist, Feldt, Sigurdson, Gustafsson, Leijon, Hjelm-Wallén, Peterson, Andersson, Rainer, Boström, Bodström, Göransson, Gradin, Dahl, R. Carlsson och Thunborg.

Föredragande: statsrådet Feldt

Proposition om bestämmelser som begränsar småhus- och lägenhetsägarnas uppgifts- och avgiftsskyldighet

1 Anmälan av lagrådsyttrande

Föredraganden anmäler lagrådets yttrande¹ över förslag till

1. lag om undantag från vissa bestämmelser i uppbördslagen (1953:272) m.m.,
2. lag om ändring i uppbördslagen (1953:272),
3. lag om ändring i taxeringslagen (1956:623),
4. lag om ändring i lagen (1959:552) om uppbörd av vissa avgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter,
5. lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring,
6. lag om ändring i lagen (1981:691) om socialavgifter,
7. lag om ändring i lagen (1982:1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar.

Föredraganden redogör för lagrådets yttrande och anför.

I lagrådsremissen ingick förslag till vissa justeringar i UBL:s bestämmelser om skatteavdrag m.m. vid tillämpning av överenskommelse mellan Sverige och främmande stat. Frågan om sådana justeringar bör enligt min mening övervägas ytterligare och jag ämnar återkomma till detta i ett senare sammanhang.

I fråga om den föreslagna lagstiftningen i övrigt har lagrådet förordat vissa jämkningar av redaktionell natur. Dessa avser den föreslagna lagen

¹ Beslut om lagrådsremiss fattat vid regeringssammanträde den 19 maj 1983.

om undantag från vissa bestämmelser i uppbördslagen (1953:272) m.m. samt förslagen angående lagen (1959:552) om uppbörd av vissa avgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter och lagen (1981:691) om socialavgifter. Jag föreslår att förslagen jämkas i enlighet med vad lagrådet har förordat. Den förstnämnda lagen och AUL bör enligt min mening kompletteras i ett annat avseende. Om detta får jag anföra följande.

Avgift enligt 1 eller 2 § lagen (1982:423) om allmän löneavgift ingår inte i begreppet arbetsgivaravgift resp. egenavgift men bör vid tillämpningen av den föreslagna lagen om undantag från vissa bestämmelser i uppbördslagen (1953:272) m.m. och 20 § AUL jämföras med dessa avgifter. Detta förutsätter tillägg i de båda lagarna. Jag föreslår att en sådan komplettering görs.

2 Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att antaga de av lagrådet granskade lagförslagen med vidtagna ändringar.

3 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att antaga de förslag som föredraganden lagt fram.

Innehåll

Propositionen	1
Propositionens huvudsakliga innehåll	1
Lagförslag	3
1. Förslag till lag om undantag från vissa bestämmelser i uppbördslagen (1953:272) m.m.	3
2. Förslag till lag om ändring i uppbördslagen (1953:272)	4
3. Förslag till lag om ändring i taxeringslagen (1956:623)	5
4. Förslag till lag om ändring i lagen (1959:552) om uppbörd av vissa avgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter	7
5. Förslag till lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring ..	8
6. Förslag till lag om ändring i lagen (1981:691) om socialavgifter ..	9
7. Förslag till lag om ändring i lagen (1982:1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar	11
Utdrag av protokoll vid regeringssammanträdet den 19 maj 1983 ...	14
1 Inledning	14
2 Arbetsgivarnas och uppdragsgivarnas skyldigheter enligt uppbörds- och sociallagstiftningen	17
2.1 Gällande ordning	17
2.2 Tillämpningen	18
2.3 Behovet av förenklingar	20
2.4 Begränsning av småhus- och lägenhetsägarnas betalningsskyldighet m.m.	21
2.4.1 Överväganden	21
2.4.2 Förslag	24
3 Bestämmelserna i AUL m.m.	26
3.1 Nuvarande ordning	26
3.2 Förslag angående beloppsgränserna m.m.	26
3.3 Förslag angående bestämmelserna om försäkran	29
4 Författningsregleringen i den föreslagna lagen och i AUL	30
4.1 Lagen om undantag från vissa bestämmelser i uppbördslagen m.m.	30
4.2 AUL	32
6 Ikraftträdande	33
7 Upprättade lagförslag	33
8 Hemställan	34
9 Beslut	34
Bilaga De remitterade lagförslagen	35
1. Förslag till lag om undantag från vissa bestämmelser i uppbördslagen (1953:272) m.m.	35
4. Förslag till lag om ändring i lagen (1959:552) om uppbörd av vissa avgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter	36
6. Förslag till lag om ändring i lagen (1981:691) om socialavgifter ..	37
7. Förslag till lag om ändring i lagen (1982:1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar	38
Utdrag av lagrådets protokoll den 25 maj 1983	40
Utdrag av protokoll vid regeringssammanträdet den 2 juni 1983	42